

Individperspektivet

Den betydning som her er tillagt det kontekstuelle perspektivet og aktørperspektivet på problematferd, innebærer ikke at andre individuelle forhold er irrelevante eller uten betydning. Det eksisterer en rekke individuelle variabler som er vesentlige for å kunne forklare og forstå atferdsproblematikk i skolen. Dette gjelder særlig nevrologiske, biologiske og genetiske forhold som kan komme til uttrykk som ulike former for vansker hos elever som viser problematferd. Dette er individuelle forhold som vil ha innflytelse på elevenes atferd, men som likevel bare forklarer en mindre del av atferden det enkelte individ viser (Nygård 1993). Det vil si at hos elever som viser problematferd i skolen og som har en individuell vanske eller vanskelige oppvekstvilkår, kan disse forholdene kun forklare en del av disse elevenes handlinger eller atferd i skolen. Videre vil medisinske, psykologiske og sosialfaglige områder være vesentlig i tilnærminger til denne type individuelle problemer, noe som nødvendiggjør en tverrfaglig arbeidsinnsats og ikke en ensidig individrelatert spesialpedagogisk tilnærming.

Det er også vesentlig å påpeke at noen individuelle vansker kan betegnes som manglende ferdigheter eller inkompetanse uten at det nødvendigvis ligger noen patologi til grunn. Det kan for eksempel være snakk om elever som mangler den atferdsmessige kompetanse eller de sosiale ferdigheter som er forventet i klasserommet. Dette kan betraktes som en form for kontekstspesifikk individuell inkompetanse hos enkeltelever. Med dette menes ikke at noen elever er uten atferdsmessig eller sosial kompetanse, men mer at noen elever har en annen kompetanse enn den som er nødvendig, akseptert og som etterspørres i skolen.

Det kan se ut til at de individuelt relaterte forklaringsvariablene i mange tilfeller har fått for stor betydning i skolen. Dette ser vi ikke minst gjennom bruk av diagnoser som ADHD, DAMP, Aspergers syndrom og Tourettes syndrom samt anvendelse av begreper som elever med sosiale og emosjonelle vansker og lignende. Selv om det individuelle perspektivet på problematferd er nødvendig, er det likevel ikke tilstrekkelig for å forstå problematferd i skolen. Alle elever som viser problematferd er også handlende aktører i klasserommet. De sammenhenger som er påvist mellom de kontekstuelle betingelser i skolen og problematferd er avgjørende enten eleven har en individuell vanske eller ikke. Kontekstens betydning understreker hvor viktig det vil være i skolen å tilpasse opplæringen til elevenes evner, forutsetninger og behov, og dette gjelder kanskje særlig for elever som har klart identifiserte individuelle vansker.